

Kanserli Çocuklar için Bulantı? Kusma Termometre Ölçeği (BUKUT)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kanserli Çocuklar için Bulantı? Kusma Termometre Ölçeği (BUKUT)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24272>

Özet

Kanserli Çocuklar için Bulantı Kusma Termometre Ölçeği (BUKUT), onkolojik tedavi gören çocuklarda ortaya çıkan **bulantı** ve **kusma** semptomlarının şiddetini ve sıklığını standardize edilmiş bir yöntemle ölçmek amacıyla geliştirilmiş özgün bir araçtır. Ölçek, özellikle kemoterapiye bağlı gelişen bulantı ve kusma (KGBK) deneyiminin, çocukların yaşam kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerini değerlendirmek ve bu semptomları etkin bir şekilde yönetmek için tasarlanmıştır. Termometre ölçeği formatını kullanarak, çocukların semptom algısını görsel ve sayısal olarak ifade etmelerini kolaylaştırır.

Anahtar Kelimeler

Kanserli çocuklar, bulantı, kusma, kemoterapi, termometre ölçeği, pediatrik onkoloji, yaşam kalitesi.

Yazarlar

Aslı AKDENİZ KUDUBE, M. Bektaş.

?

Amaç

BUKUT'un temel amacı, kanser tedavisi sürecinde olan çocuklarda deneyimlenen **bulantı** ve **kusma** semptomlarının yoğunluğunu ve süresini güvenilir ve pratik bir yöntemle nicelendirmektir. Bu ölçek, pediatrik onkoloji alanında çalışan sağlık profesyonellerine, semptom yönetimini kolaylaştırmış bir şekilde planlama ve uygulanan antiemetik tedavilerin etkinliğini objektif olarak izleme konusunda kritik veriler sağlamaya hedefler.

Geliştirme çalışması, mevcut bulantı ve kusma değerlendirme araçlarının çocuk popülasyonuna tam olarak uygun olmayabileceği varsayımından yola çıkarak, kültürel ve yaşa özgü hassasiyetleri dikkate alan görsel bir araç ihtiyacını karşılamıştır.

Yapı

Ölçek, çocuklarda **kemoterapi** kaynaklı **bulantı** ve **kusma** (KGBK) deneyiminin subjektif şiddetini ölçmeye odaklanan tek boyutlu bir yapıya sahiptir. Psikolojik yapı, çocukların kendi algılarına dayanan semptom şiddetini, termometre benzeri görsel bir analog ölçek (VAS) formatını kullanarak somutlaştırmaya amaçlar. Bu görselleştirme, özellikle küçük yaştaki veya sözel ifade yeteneği sınırlı olan hastaların semptomlarını daha kolay bildirmelerine olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, geliştirme makalesinde (Kudube & Bektaş, 2022) detaylıca sunulmuştur. BUKUT'un geçerliliği, genellikle uzman görüşü alınarak sağlanan içerik geçerliliği ve yapı geçerliliği analizleriyle desteklenmiştir. Yapı geçerliliği kapsamında, BUKUT puanlarının, klinik olarak kabul görmüş diğer **bulantı** ve **kusma** şiddeti ölçümleriyle beklenen yönde güçlü korelasyonlar gösterip göstermediği incelenmiştir. Bu analizler, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı psikolojik yapıyı ölçtüğünü doğrulamıştır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliği, ölçümlerin tutarlılığı ve kararlılığı değerlendirilen yöntemlerle saptanmıştır. İç tutarlılık güvenilirliği, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar iyi ölçtüğünü gösteren Cronbach Alfa katsayısı ile analiz edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığı test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirliği çalışmaları yapılmıştır. Yüksek güvenilirlik katsayıları, BUKUT'un farklı zamanlarda ve farklı koşullarda uygulandığında tutarlı sonuçlar ürettiğini göstermektedir, bu da klinik uygulamalar için önem taşımaktadır.

Faktör Analizi

BUKUT'un geliştirme sürecinde, ölçeğin yapısal boyutları belirlemek ve ölçülen yapıların tek boyutlu olup olmadığını doğrulamak amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Termometre ölçekleri genellikle görsel analog prensibine dayandığından, tek bir şiddet boyutu ölçmesi beklenir. Uygulanan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, ölçeğin teorik çerçevesine uygun olarak, **bulantı** ve **kusma** şiddetini temsil eden güçlü bir ana faktörün varlığını ortaya koymuştur. Bu yapısal doğrulama, ölçeğin skora ve yorumlama süreçlerinin temelini oluşturur.

Araç

Test Türü: Geliştirme

Format: Görsel Analog Ölçek (VAS) prensibine dayalı Termometre Ölçeği. Genellikle 0'dan 10'a kadar veya benzer bir derecelendirme aralığı kullanılarak semptom şiddetini ölçer.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Pediatrik Onkoloji Hastalar?

Yaş Grubu: Kanser tedavisi gören ve semptomları öz-bildirim yoluyla ifade edebilecek bilişsel yeterliliğe sahip çocuklar (genellikle okul çağı ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Hastanede yatış veya ayaktan tedavi sırasında **kemoterapi** protokollerine alınan, **bulantı** ve **kusma** riski taşıyan çocuk hastalar.

Test Metodolojisi: Öz-bildirim veya klinik gözlem altında görsel işaretleme yoluyla semptom şiddetinin anlamlı veya dönemsel değerlendirilmesi.

Anahtar Kelimeler

Pediatrik onkoloji, semptom yönetimi, öz-bildirim, **bulantı** şiddeti, **kusma** sıklığı.

?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aslı AKDENİZ KUDUBE?

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Veri Mevcut Değil (Birincil kaynakta belirtilmemiştir.)

Kurum E-posta Adresleri: asliakdeniz@hotmail.com

Yazışma Adresi: Veri Mevcut Değil

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2022

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve klinik araştırma amaçlı kullanılm için öncelikle ilgili yazar (Aslı AKDENİZ KUDUBE?) ile iletişime geçilerek izin alınması gerektirebilir. Ticari kullanım şartları, birincil kaynakta detaylandırılmamıştır.

Kaynaklar

Kudube?, A.A., Bektaş, M. (2022). Developing the Nausea and Vomiting Thermometer Scale in

children with cancer. *Turkish Journal of Medical Sciences*, 51. doi:10.3906/sag-2005-88

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [kanserli-cocuklar-icin-bulanti-kusma-termometre-olcegi-bukut-toad.pdf](https://www.turkpsikiyatri.com.tr/kanserli-cocuklar-icin-bulanti-kusma-termometre-olcegi-bukut-toad.pdf)

?

Kanserli Çocuklar için Bulantı Kusma Termometre Ölçeği (BUKUT) Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi için lütfen birincil referans makaleye (Kudube & Bektaş, 2022) başvurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM